

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελ.
ΠΡΟΛΟΓΟΣ	7
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	35
Το ζωικό κύτταρο	36
Ενδοπλασματικό δικτυωτό	36
Ριβοσώματα	36
Μιτοχόνδρια	36
Συσκευή του Golgi	37
Λυσοσώματα	37
Κεντριόλια	37
Πυρήνας	37
Ενδοκυτταρικό και εξωκυτταρικό υγρό	37
Ενδοκυτταρικό υγρό	38
Εξωκυτταρικό υγρό	38
Η διαπερατότητα της κυτταρικής μεμβράνης	39
Διήθηση	40
Διάχυση	40
Απλή ή παθητική διάχυση	40
Διευκολυνόμενη διάχυση	40
Ενεργητική μεταφορά	41
Κυτταροφαγία και κυτταρόποση	42
΄Οσμωση	43
Πηγές ενέργειας για το κύτταρο	43
Τρόποι επικοινωνίας των διαφόρων κυττάρων	44
NEΥΡΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ	
Νευρικό κύτταρο	48
Δυναμικό μεμβράνης - δυναμικό ενέργειας - αγωγή της νευρικής ώσης	50
Συνάψεις	52
Φυσιολογικές ιδιότητες της σύναψης	55
Μετασυναπτική αναστολή	55
Διεγερτικοί και ανασταλτικοί χημικοί μεταβιβαστές	55
Προσυναπτική αναστολή	56

	Σελ.
Απόκλιση και σύγκλιση νευρικών ώσεων	57
Παράγοντες επηρεάζοντες τη δίοδο των νευρικών ώσεων από τις συνάψεις ...	58
Τα νεύρα	59
Φυσιολογικές ιδιότητες των νευρικών ινών	59
Διεγερσιμότητα	59
Νόμος του «όλου ή καθόλου»	59
Σχετική και απόλυτη ανερέθιστη περίοδος	60
Μονωμένη αγωγή	60
Ταχύτητα αγωγής της νευρικής ώσης	60
΄Αθροιση	60
Αναγέννηση των περιφερικών νεύρων	61
Ηλεκτροφυσιολογική ταξινόμηση των νευρικών ινών	64
Νωτιαίος μυελός	65
Δεμάτια του νωτιαίου μυελού	66
Αντανακλαστικά του νωτιαίου μυελού	67
Αντανακλαστικό τόξο	67
Σωματικά αντανακλαστικά	68
Μυοεκτατικό αντανακλαστικό	68
Αντίστροφο «μυοεκτατικό» αντανακλαστικό	69
Αντανακλαστικό κάμψης	70
Νωτιαία ζώα - νωτιαίο shock	71
Εγκέφαλος	72
Στέλεχος του εγκεφάλου	72
Προμήκης μυελός	72
Γέφυρα, εγκεφαλικά σκέλη	73
Τετράδυνμο πέταλο	73
Θάλαμος	73
Υποθάλαμος	73
Παρεγκεφαλίδα	76
Ημισφαίρια του εγκεφάλου	77
Φλοιός του εγκεφάλου	77
Βασικά γάγγλια	78
Δικτυωτός σχηματισμός	78
Μεταιχμιακό σύστημα	79
Ηλεκτρικές συνάψεις	79
Ηλεκτροεγκεφαλογράφημα	79
Ο ύπνος	82
Η μνήμη	86
Εξαρτημένα αντανακλαστικά	87
Πόνος	88
Περιφερικοί υποδοχείς του πόνου	89
Υπεραλγησία	92

	Σελ.
Αναγόμενος πόνος	92
Αντιμετώπιση του πόνου	93
Εγκεφαλίνες - Ενδορφίνες	94
Αναλγησία με βελονισμό	95
Εγκεφαλονωτιαίο υγρό	97
Αιματο-εγκεφαλικός φραγμός	99
Πηγές ενέργειας και κατανάλωση οξυγόνου στον εγκέφαλο	100
Επίδραση ορμονών στο μεταβολισμό του κεντρικού νευρικού συστήματος.	100
Επίδραση της διατροφής στη φυσιολογική λειτουργία του νευρικού συστήματος	101
Διαφορές στο κεντρικό νευρικό σύστημα εξαρτώμενες από το φύλο	101
Νευρικές οδοί	102
Αισθητικές οδοί	102
Αισθητικοί υποδοχείς	102
Ιδιοϋποδοχείς	103
Σωματοαισθητικοί υποδοχείς	104
Αισθητικές περιοχές στο φλοιό του εγκεφάλου	105
Κινητικές οδοί	106
Κινητική μοίρα του φλοιού του εγκεφάλου	107
Πυραμιδικό σύστημα	108
«Εξωπυραμιδικό» σύστημα	109
Αυτόνομο νευρικό σύστημα	109
Παρασυμπαθητικό νευρικό σύστημα	110
Συμπαθητικό νευρικό σύστημα	110
Κατανομή των ινών του αυτόνομου νευρικού συστήματος στα διάφορα όργανα	112
Διέγερση του αυτόνομου νευρικού συστήματος	112
Συμπαθητικός και παρασυμπαθητικός τόνος	115
Συμπαθεκτομή - Αυξητικός παράγοντας των νεύρων	115
Χημικοί μεταβιβαστές του αυτόνομου νευρικού συστήματος	115
Χολινεργικοί και αδρενεργοί υποδοχείς	117
Άλλοι υποδοχείς	119
Διέγερση ή αναστολή της λειτουργίας ενός οργάνου	119
Αναγκαιότητα του αυτόνομου νευρικού συστήματος	120
Ο λειτουργικός ρόλος του αυτόνομου νευρικού συστήματος	120
Κεντρικός έλεγχος του αυτόνομου νευρικού συστήματος	122
Χημικοί μεταβιβαστές	123
Η ΑΙΣΘΗΣΗ ΤΗΣ ΟΡΑΣΗΣ	
Γενικά	124
Τα βλέφαρα	125

	Σελ.	
Οι μύες του οφθαλμού	125	
Δακρυϊκή συσκευή και δακρυϊκό υγρό	125	
Κερατοειδής χιτώνας	126	
Υδατοειδές υγρό	126	
Ίριδα και κόρη	127	
Κρυσταλλοειδής φακός	128	
Υαλοειδές σώμα	129	
Αμφιβληστροειδής χιτώνας	129	
Προσαρμογή στο σκότος και στο φως	130	
Διάθλαση των φωτεινών ακτίνων - Οφθαλμός και φωτογραφική μηχανή	132	
Προσαρμογή του οφθαλμού	134	
Διοφθάλμια και μονοφθάλμια όραση	135	
Διέγερση των φωτοϋποδοχέων	137	
Οπτική οδός	138	
Οπτική μοίρα του φλοιού του εγκεφάλου	139	
Η αντίληψη των χρωμάτων	140	
 Η ΑΙΣΘΗΣΗ ΤΗΣ ΑΚΟΗΣ		
Ανατομικά-φυσιολογικά δεδομένα	140	
Ο μηχανισμός της ακοής	143	
Η ακουστική οδός	144	
 Η ΑΙΣΘΗΣΗ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ		
Αιθουσαία μοίρα	145	
Ημικυκλική μοίρα	145	
 Η ΑΙΣΘΗΣΗ ΤΗΣ ΓΕΥΣΗΣ		146
 Η ΑΙΣΘΗΣΗ ΤΗΣ ΟΣΦΡΗΣΗΣ		148
 ΜΥΪΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ		
Σκελετικοί ή γραμμωτοί μύες	164	
Συσταλτές και άλλες πρωτεΐνες	166	
Κινητική τελική πλάκα - κινητική μονάδα	166	
Διέγερση των σκελετικών μυϊκών ινών μέσω του κινητικού νεύρου	167	
Μηχανισμός της σύσπασης και της χάλασης του μυός	168	
Μυογράφημα	169	
Ηλεκτρομυογράφημα	170	
Νόμος του «όλου ή καθόλου»	170	
Αρχικό μήκος του μυός και δύναμη σύσπασής του	170	
Διαβαθμίσεις μυϊκής σύσπασης	171	

	Σελ.
Τέτανος	171
Ισοτονική και ισομετρική σύσπαση του μυός	171
Μυϊκός τόνος	172
Κάματος του μυός (μυϊκός κάματος)	172
Παραγωγή θερμότητας στον μυ	173
«Ταχείς» και «βραδείς μύες» ή «λευκοί» και «ερυθροί» μύες	173
Μυοσφαιρίνη	175
Τροφική επίδραση του κινητικού νεύρου	175
Υπερτροφία του μυός	176
Συστήματα μοχλών στο σκελετικό σύστημα	177
Καρδιακός μυς	177
Λείοι μύες	179
Ταξινόμηση των λείων μυών	181
«Πλαστικότητα» των λείων μυών	183
Χημική σύσταση του μυός	183
Πηγές ενέργειας στους μυς	184
Νεκρική ακαμψία	186

ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Αίμα	190
Έμμορφα συστατικά του αίματος	190
Ερυθροκύτταρα	190
Μορφή και μέγεθος των ερυθροκυττάρων	190
Φυσιολογικός ρόλος των ερυθροκυττάρων	192
Η παραγωγή των ερυθροκυττάρων	192
Σύσταση των ερυθροκυττάρων	192
Αιμοσφαιρίνη	192
Ενώσεις της αιμοσφαιρίνης	195
Αριθμός ερυθροκυττάρων	196
Διάρκεια ζωής των ερυθροκυττάρων	196
Καταστροφή των ερυθροκυττάρων	197
Ερυθροποίηση	198
Ερυθροποιητίνη	198
Ο μεταβολισμός στα ερυθροκύτταρα	200
Ολική επιφάνεια των ερυθροκυττάρων	201
Αιματοκρίτης	201
Αιμόλυση	202
Αντίσταση ερυθροκυττάρων	203
Ταχύτητα καθίζησης	203
Λευκοκύτταρα	203
Κοκκώδη λευκοκύτταρα	204

	Σελ.
Ουδετερόφιλα	204
Εωσινόφιλα	204
Βασίφιλα	204
Ακοκκα λευκοκύτταρα	204
Λεμφοκύτταρα	204
Μονοκύτταρα	205
Αριθμός των λευκοκυττάρων	205
Λευκοκυτταρικός τύπος	205
Ο ρόλος των λευκοκυττάρων	207
Αιμοπετάλια	207
Το πλάσμα του αίματος	208
Σύσταση του πλάσματος	208
Πρωτεΐνες του πλάσματος	210
Αλβούμινη	210
Τρανσφερίνη	210
Λιποπρωτεΐνες	210
Ινωδογόνο	211
Ανοσοσφαιρίνες	211
Σύστημα συμπληρώματος	211
Χροιά του πλάσματος	212
pH του πλάσματος	213
Ποικιλότητα των συστατικών του αίματος	213
Φυσικά χαρακτηριστικά του αίματος	213
Ειδικό βάρος του αίματος	213
Ιξώδες του αίματος	213
'Ογκος του αίματος	214
ABO ομάδες αίματος	215
Ομάδες αίματος ή συστήματα ομάδων αίματος στα ζώα	216
Παράγοντας Rhesus	217
Αιμορραγία - πήξη του αίματος - ινωδόλυση	219
Η πήξη του αίματος	219
Ενδογενής μηχανισμός	221
Εξωγενής μηχανισμός	222
Αντιπηκτικές ουσίες	223
Σχηματισμός αιμοστατικής πλάκας	224
Ινωδόλυση	227
Ενεργοποιοί του πλασμινογόνου	228
Πλασμινογόνο	230
Πλασμίνη	230
Αδρανοποιοί του ενεργοποιού του πλασμινογόνου και της πλασμίνης	230

	Σελ.
Αδρανοποιί του ενεργοποιού του πλασμινογόνου	230
Αδρανοποιί της πλασμίνης	231
Προστακυκλίνη	238
Αιμοποιητικό σύστημα.....	238
Σπλήνας	238
Ήπαρ	239
Μυελός των οστών	239
Λεμφογάγγλια	239
Δικτυοενδοθηλιακό σύστημα	239
Στόμαχος και έντερο (βλεννογόνος)	239
Νεφρός	239
Θύμος αδένας	239
Καρδιαγγειακό σύστημα.....	239
Η καρδιά	241
Καρδιακός κύκλος	242
Σύστημα παραγωγής και αγωγής διεγέρσεων στην καρδιά	248
Φλεβόκομβος ή κόμβος των Keith-Flack	248
Κολποκοιλιακός κόμβος ή κόμβος των Aschoff-Tawara.....	250
Δεμάτιο του His	250
Επίδραση του αυτόνομου νευρικού συστήματος στη λειτουργία της καρδιάς.....	251
Μυϊκές ίνες της καρδιάς	251
Ιδιότητες των καρδιακών μυϊκών ινών	252
Διεγερσιμότητα	252
Αυτόχθονη ρυθμικότητα	252
Αγωγή διεγέρσεων	252
Συσταλτικότητα	253
Διάρκεια δυναμικού ενέργειας	253
Διάρκεια ανερέθιστης περιόδου	253
Διάρκεια σύσπασης των καρδιακών μυϊκών ινών	253
Ταχύτητα σύσπασης των καρδιακών μυϊκών ινών	253
Πηγές ενέργειας για το μυοκάρδιο	254
Αριθμός καρδιακών παλμών	254
'Ογκος παλμού και κατά λεπτό όγκος του αίματος	255
Νόμος των Frank-Starling	257
Επιστροφή του φλεβικού αίματος	257
Το μηχανικό έργο της καρδιάς	259
Επίδραση ανόργανων ιόντων στη λειτουργία της καρδιάς	259
Ηλεκτροκαρδιογράφημα	259
Μαρμαρυγή ή ινιδιακές συστολές	265
Ήχοι της καρδιάς	267

	Σελ.
Αρχές αιμοδυναμικής	268
Παροχή αίματος και ταχύτητα ροής του αίματος	269
Στροβιλώδης ροή του αίματος	272
Αρτηριακός σφυγμός	272
Φλεβικός σφυγμός	273
Αγγειοκινητικές ίνες	273
Αγγειοσυσταλτικές ίνες	274
Αγγειοδιασταλτικές ίνες	274
Πίεση του αίματος	276
Μέτρηση της αρτηριακής πίεσης του αίματος	277
Παράγοντες που επηρεάζουν την αρτηριακή πίεση του αίματος	280
Παράγοντες και μηχανισμοί που ρυθμίζουν τη λειτουργία του καρδιαγγειακού συστήματος	282
Τοπικοί παράγοντες	282
Ενδογενείς αγγειοκινητικές ουσίες	282
Αγγειοδιασταλτικές ουσίες	283
Αγγειοσυσταλτικές ουσίες	283
Αγγειοδιασταλτικές ή αγγειοσυσταλτικές ουσίες	283
Νευρικοί μηχανισμοί	284
Καρδιαγγειακά αντανακλαστικά	284
Φυγόκεντρες ίνες: στην καρδιά	284
Φυγόκεντρες ίνες: στα αιμοφόρα αγγεία	286
Αγγειοσυσταλτικές ίνες	286
Καρδιαγγειακά κέντρα στον προμήκη μυελό	286
Υποδοχείς-κεντρομόλες ίνες	288
Πιεσούποδοχείς	288
Χημειούποδοχείς	291
Άλλα αντανακλαστικά που επηρεάζουν την αρτηριακή πίεση του αίματος	292
Περιοχές έξω από το καρδιαγγειακό σύστημα που επηρεάζουν τη λειτουργία του	293
Κεντρικός έλεγχος του καρδιαγγειακού συστήματος	294
Καρδιαγγειακές μεταβολές σε ορισμένες φυσιολογικές ή φυσιοπαθολογικές καταστάσεις	295
Έντονη σωματική προσπάθεια	295
Αιμορραγία	295
Αύξηση της ενδοκρανιακής πίεσης	297
Αύξηση του όγκου του φλεβικού αίματος	297
Επίδραση της εξωτερικής θερμοκρασίας στο κυκλοφορικό σύστημα	298
Κατανομή του αίματος στα διάφορα όργανα	298
Η κυκλοφορία του αίματος στα διάφορα όργανα	299

	Σελ.
Η κυκλοφορία του αίματος στον εγκέφαλο	300
Η κυκλοφορία του αίματος στα στεφανιαία αγγεία	302
Η κυκλοφορία του αίματος στους πνεύμονες	304
Η κυκλοφορία του αίματος στους σκελετικούς μυς	308
Η κυκλοφορία του αίματος στους νεφρούς	309
Η κυκλοφορία του αίματος στο ήπαρ	309
Η κυκλοφορία του αίματος στο έντερο	309
Η κυκλοφορία του αίματος στο πάγκρεας	310
Η κυκλοφορία του αίματος στη μεγάλη κοιλία των μηρυκαστικών	310
Η κυκλοφορία του αίματος στο δέρμα	311
Η ανταλλαγή ουσιών στη μικροκυκλοφορία	312
Η κολλοειδοσμωτική και η υδροστατική πίεση	313
Ο συντελεστής CFC	316
Οίδημα	317
I. Αύξηση της υδροστατικής πίεσης στα τριχοειδή	318
II. Μείωση της κολλοειδοσμωτικής πίεσης του πλάσματος	318
του αίματος (υποπρωτεΐναμία)	318
III. Αύξηση της διαπερατότητας των τριχοειδών	318
IV. Παρεμπόδιση της ροής της λέμφου.....	318
Λεμφικό σύστημα	319
Αγγειογένεση	321
Αγγειογόνοι παράγοντες	322
Αγγειοστατικοί παράγοντες	324
Μηχανισμός αγγειογένεσης	325
ΕΝΔΟΚΡΙΝΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ	
Γενικά περί ορμονών	342
Χημική φύση των ορμονών	342
Ιδιότητες των ορμονών	343
Μηχανισμοί δράσης των ορμονών	346
Ποικιλότητα στην έκκριση των ορμονών	348
Αντιορμόνες	348
ΕΝΔΟΚΡΙΝΕΙΣ ΑΔΕΝΕΣ	
Υπόφυση	348
Πρόσθιος λοβός της υπόφυσης ή αδενοϋπόφυση - Υποθάλαμος	350
Ορμόνες του πρόσθιου λοβού της υπόφυσης	355
Αυξητική ορμόνη	355
Φυσιολογικός ρόλος της αυξητικής ορμόνης	355
Ρύθμιση της έκκρισης της αυξητικής ορμόνης	359

	Σελ.
Η αυξητική ορμόνη του εμβρύου	362
Θυρεοειδοτρόπος ορμόνη	363
Φυσιολογικός ρόλος της θυρεοειδοτρόπου ορμόνης	363
Ρύθμιση της έκκρισης της θυρεοειδοτρόπου ορμόνης	363
Επινεφριδιοφλοιοτρόπος ορμόνη (ACTH)	364
Φυσιολογικός ρόλος της ACTH	364
Ρύθμιση της έκκρισης της ACTH	365
Γοναδοτρόπες ορμόνες	366
Ωοθυλακιοτρόπος ορμόνη	366
Ωχρινοποιητική ορμόνη	368
Οι γοναδοτρόπες ορμόνες του εμβρύου	369
Προλακτίνη	369
Φυσιολογικός ρόλος της προλακτίνης	369
Ρύθμιση της έκκρισης της προλακτίνης	370
Η προλακτίνη του εμβρύου	371
Διάμεση μοίρα	371
Οπίσθιος λοβός της υπόφυσης ή νευροϋπόφυση	371
Αντιδιουρητική ορμόνη ή αγγειοπιεσίνη	372
Φυσιολογικός ρόλος της αντιδιουρητικής ορμόνης	372
Ρύθμιση της έκκρισης της αντιδιουρητικής ορμόνης	372
Ανεπάρκεια αντιδιουρητικής ορμόνης	373
Ωκυτοκίνη	373
Φυσιολογικός ρόλος της ωκυτοκίνης	373
Ρύθμιση της έκκρισης της ωκυτοκίνης	373
Υποφυσεκτομή	374
Ορμόνες της υπόφυσης και του υποθαλάμου σε διάφορες άλλες περιοχές του κεντρικού νευρικού συστήματος	374
Θυρεοειδής αδένας	376
Γενικά	376
Οι ορμόνες T_3 και T_4 στο νεογέννητο	380
Φυσιολογικός ρόλος των ορμονών του θυρεοειδούς αδένα	380
Ρύθμιση της έκκρισης των ορμονών του θυρεοειδούς αδένα	383
Υποθυρεοειδισμός	384
Αντιθυρεοειδικές ουσίες	386
Υπερθυρεοειδισμός	386
Παραθυρεοειδείς αδένες	387
Παραθορμόνη	387
Φυσιολογικός ρόλος της παραθορμόνης	389
Ρύθμιση της έκκρισης της παραθορμόνης	391
Υπερπαραθυρεοειδισμός	392
Πρωτογενής υπερπαραθυρεοειδισμός	392

	Σελ.
Δευτερογενής (νεφρικός) υπερπαραθυρεοειδισμός	392
Δευτερογενής (διατροφικός) υπερπαραθυρεοειδισμός	392
Ψευδούπερπαραθυρεοειδισμός	393
Υποπαραθυρεοειδισμός	393
Καλσιτονίη	394
Φυσιολογικός ρόλος της καλσιτονίνης	394
Ρύθμιση της έκκρισης της καλσιτονίνης	395
Υπερκαλσιτονισμός	396
Υποκαλσιτονισμός	396
Χολοκαλσιφερόλη (βιταμίνη D ₃)	397
Ρύθμιση της παραγωγής 1,25-(OH) ₂ -D ₃	398
Φυσιολογικός ρόλος της χολοκαλσιφερόλης	399
Ο δυναμικός ρόλος των οστών στην ισορροπία ασβεστίου στον οργανισμό	400
Επινεφρίδια	405
Μυελώδης μοίρα	405
Βιοσύνθεση αδρεναλίνης και νοραδρεναλίνης	406
Φυσιολογικός ρόλος αδρεναλίνης-νοραδρεναλίνης	406
Φλοιώδης μοίρα	408
Γλυκοκορτικοειδή	410
Φυσιολογικός ρόλος των γλυκοκορτικοειδών	410
Ρύθμιση της έκκρισης των γλυκοκορτικοειδών	412
Αλατοκορτικοειδή	413
Φυσιολογικός ρόλος των αλατοκορτικοειδών	413
Ρύθμιση της έκκρισης των αλατοκορτικοειδών	415
Σεξοτρόπα κορτικοειδή	417
Υπολειτουργία της φλοιώδους μοίρας των επινεφριδίων	417
Επινεφριδιεκτομή	419
Υπερλειτουργία της φλοιώδους μοίρας των επινεφριδίων	419
Πάγκρεας	419
Ινσουλίνη	420
Φυσιολογικός ρόλος της ινσουλίνης	421
Ρύθμιση της έκκρισης της ινσουλίνης	423
Υποϊνσουλινισμός	425
Επίδραση στο μεταβολισμό των υδατανθράκων	425
Επίδραση στο μεταβολισμό των λιπιδίων	426
Επίδραση στο μεταβολισμό των πρωτεΐνων	426
Επίδραση στο σωματικό βάρος	426
Επίδραση στην ισορροπία των ηλεκτρολυτών	427
Υπερινσουλινισμός	427
Γλυκαγόνη	427
Φυσιολογικός ρόλος της γλυκαγόνης	428

	Σελ.
Ρύθμιση της έκκρισης της γλυκαγόνης	428
Σωματοστατίνη	429
Παγκρεατικό πολυπεπτίδιο	429
Επίφυση	430
Θύμος αδένας	434
Προσταγλανδίνες	437
Ορμόνες του γαστρεντερικού σωλήνα	439
Γαστρίνη	439
Σεκρετίνη	440
Χολοκυστοκινίνη	440
Αγγειοκινητικό εντερικό πεπτίδιο	441
Ουσία P	441
Σωματοστατίνη	441
Γαστρικό ανασταλτικό πεπτίδιο	442
Εγκεφαλίνες	442
Μοτιλίνη	442
Νευροτασίνη	442
Άλλες ουσίες	442
Ορμόνες του λιπώδους ιστού	443
Λεπτίνη	443
Επίδραση ορμονών στο μεταβολισμό	445
Πολυπεπτιδικοί αυξητικοί παράγοντες	446
Αιμοπεταλιακός αυξητικός παράγοντας	447
Επιδερμικός αυξητικός παράγοντας	447
Κυτοκίνες ή κυτταροκίνες	448
Ιντερλευκίνες	448
Ιντερφερόνες	448
Stress	449
Βιολογικοί ημερήσιοι ρυθμοί	452
ΓΕΝΝΗΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΟΥ ΑΡΣΕΝΙΚΟΥ	
Γενικά	475
Οι όρχεις	477
Ανδρογόνα	477
Η ρύθμιση της έκκρισης ανδρογόνων	479
Φυσιολογικός ρόλος των ανδρογόνων	480
Οιστρογόνα	481
Ωκυτοκίνη	482
Άλλες ορμόνες	482
Σπερματογένεση	483
Μορφολογία του σπερματοζωαρίου	485
Παράγοντες που επηρεάζουν τη σπερματογένεση	487
Ορμονικοί παράγοντες	487

	Σελ.
Θερμοκρασία	487
Φως (φωτοπερίοδος)	488
Διατροφή	489
Διάφοροι άλλοι παράγοντες	489
Επιδιδυμίδα	490
Σπερματικός πόρος	490
Επικουρικοί γεννητικοί αδένες	491
Κυστεοειδείς αδένες	491
Προστάτης αδένας	491
Βολβουρηθραίοι αδένες	491
Στύση-Εκσπερμάτιση	492
Αντανακλαστικό της στύσης	492
Μηχανισμός (αντανακλαστικά) της εκσπερμάτισης	493
Σπέρμα	493
Παράγοντες που επηρεάζουν τη γονιμότητα του αρσενικού	498
Ευνουχισμός του αρσενικού	499
Τεχνητή σπερματέγχυση	499

ΓΕΝΝΗΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΟΥ ΘΗΛΥΚΟΥ

Γενική ανατομική επισκόπηση	502
Ωοθήκες	502
Ωοθυλάκια-Ωοθυλακικό υγρό	502
Χημική σύσταση του ωοθυλακικού ύγρου	503
Ωοθυλάκια και αυξητικοί παράγοντες	505
Ωαγωγός	505
Μήτρα	505
Ο τράχηλος της μήτρας	507
Κόλπος	507
Μεταφορά των σπερματοζωαρίων	508
Αντισώματα κατά των σπερματοζωαρίων	509
Ωοθυλακιορρηξία	510
Γονιμοποίηση του ωαρίου	512
Ενεργοποίηση των σπερματοζωαρίων	513
Η αντίδραση του ακροσώματος	514
Αντίδραση της διαφανούς ζώνης	520
Ωχρό σωμάτιο	523
Οιστρογόνα	528
Επίδραση των οιστρογόνων στον οργανισμό	528
Στο γεννητικό σωλήνα	528
Μήτρα	528
Κόλπος	530
Ωαγωγός	530

	Σελ.
Σε άλλα συστήματα του οργανισμού	530
Μαστός	530
Οστά	530
Νεφροί	530
Δέρμα	530
Συμηγματογόνοι αδένες	530
Μεταβολισμός	530
Γενικές επιδράσεις	530
Προγεστερόνη	530
Επίδραση της προγεστερόνης στον οργανισμό	531
Μήτρα	531
Κόλπος	531
Ωαγωγός	531
Μαστός	531
Γενικές επιδράσεις	531
Ανδρογόνες ορμόνες	531
΄Άλλες ορμόνες	533
Ορμονική σχέση υποθαλάμου, πρόσθιου λοβού της υπόφυσης και ωοθήκης ..	534
Ωοθηκετομή	540
Ρελαξίνη	541
Ωοθηκικός κύκλος	541
Ο ωοθηκικός κύκλος στα διάφορα κατοικίδια ζώα	543
Φωτοπερίοδος	545
΄Ηβη	545
Διατροφή - Μεταβολικοί παράγοντες	547
Φερομόνες	548
Κυοφορία	550
Η διάρκεια της κυοφορίας	551
Φυσιολογικές μεταβολές κατά τη διάρκεια της κυοφορίας	552
Οίστρος κατά τη διάρκεια της κυοφορίας	552
Διάγνωση της κυοφορίας	552
Προσδιορισμός (διάγνωση) του φύλου του εμβρύου	554
Πολυδυμία	554
Παράγοντες που συμβάλλουν στην πρόκληση του τοκετού	555
Η κινητικότητα της μήτρας κατά τον τοκετό	559
Τεχνητή πρόκληση τοκετού	561
Η πρώτη ωοθυλακιορρηξία μετά τον τοκετό	561
Πρόκληση πολλαπλής ωοθυλακιορρηξίας, εξωσωματική μεταφορά γονιμοποιημένου ή μη ωαρίου, εξωσωματική γονιμοποίηση	562
Συγχρονισμός του οίστρου	563

Σελ.

Η ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΠΛΑΚΟΥΝΤΑ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΜΒΡΥΪΚΩΝ ΥΓΡΩΝ

Η φυσιολογία του πλακούντα	566
Τύποι πλακούντα	566
Παραγωγή ορμονών στον πλακούντα	567
Διαπερατότητα του πλακούντα	568
O ₂ , CO ₂ και άλλα αέρια	569
H ₂ O	569
Πρωτεΐνες	569
Υδατάνθρακες	569
Λιπίδια	570
Βιταμίνες	570
Ανόργανα ιόντα	571
Ορμόνες	571
Αντισώματα	572
Μικρόβια, ιοί, παράσιτα	573
Φάρμακα και διάφορες άλλες χημικές ουσίες	573
Η φυσιολογία των εμβρυϊκών υγρών	574

Η ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΜΑΣΤΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΓΑΛΑΚΤΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

Γενική ανατομική επισκόπηση του μαστού	578
Η ανάπτυξη του μαστικού αδένα	580
Ανάπτυξη κατά την εμβρυϊκή περίοδο	581
Ανάπτυξη κατά την ήβη	581
Ανάπτυξη κατά την κυοφορία	582
Έναρξη της έκκρισης (παραγωγής) γάλακτος	584
Διατήρηση της έκκρισης (παραγωγής) γάλακτος	586
Η επίδραση της εκκένωσης του μαστού	586
Επίδραση ορμονών	588
Η έξοδος του γάλακτος από τις αδενοκυψέλες	589
Ορμονικές μεταβολές κατά τη διάρκεια της γαλακτοπαραγωγικής περιόδου	592
Άλλες φυσιολογικές μεταβολές κατά τη διάρκεια της γαλακτοπαραγωγής	593
Αύξηση ή διακοπή της γαλακτοπαραγωγής με ορμονικά μέσα	593
Τεχνητή πρόκληση γαλακτοπαραγωγής	593
Το πρωτόγαλα	594
Το γάλα	596
Η ποσότητα του γάλακτος	596
Η σύσταση του γάλακτος	596

ΑΝΑΠΝΕΥΣΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Γενικά	632
Ανατομικά δεδομένα του αναπνευστικού συστήματος	633

	Σελ.
Πνευμονικά αγγεία	635
Η αντίσταση στα αιμοφόρα αγγεία των πνευμόνων	637
Αναπνευστικοί μύες	638
Ενδοπνευμονική και ενδοθωρακική πίεση	638
Εισπνοή-Εκπνοή	638
Μερική πίεση οξυγόνου και διοξειδίου του άνθρακα	640
Χαρακτηριστικά των όγκων αέρα που εισπνέονται και εκπνέονται και της χωρητικότητας των πνευμόνων	641
Νεκρός χώρος.....	642
Αντιστάσεις στην κίνηση του αναπνεόμενου αέρα	643
Επιφανειακή τάση του υγρού των κυψελίδων.....	645
Πρόσληψη οξυγόνου - αποβολή διοξειδίου του άνθρακα.....	646
Ανταλλαγή αερίων στους πνεύμονες	647
Σύσταση του εισπνεόμενου και του εκπνεόμενου αέρα και του αέρα των κυψελίδων	649
Η μεταφορά οξυγόνου από τον ατμοσφαιρικό αέρα στους ιστούς.....	649
Σχέση μεταξύ αερισμού και αιμάτωσης (ροής του αίματος) στους πνεύμονες	650
Διαφορές μεταξύ κορυφής και βάσης των πνευμόνων ως προς την ανταλλαγή των αερίων	651
Μεταφορά αερίων στον οργανισμό	651
Μεταφορά οξυγόνου	651
Μεταφορά διοξειδίου του άνθρακα	655
Η επίδραση του CO ₂ στο pH του αίματος	657
Ανταλλαγή αερίων στους σκελετικούς μυς	660
Έλεγχος των αναπνευστικών κινήσεων	660
Χημικός έλεγχος των αναπνευστικών κινήσεων	661
Αντίδραση του αναπνευστικού συστήματος στο O ₂ , CO ₂ και το pH	663
Μηχανικός έλεγχος των αναπνευστικών κινήσεων	664
Κατανάλωση ενέργειας κατά την αναπνοή	666
Συχνότητα των αναπνευστικών κινήσεων (αναπνοών)	666
Κοιλιακή και πλευρική αναπνοή	667
Καταγραφή αναπνευστικών κινήσεων	667
Χαρακτηριστικά των αναπνευστικών κινήσεων (αναπνοή)	668
Κυριότερες παραλλαγές αναπνευστικών κινήσεων στα ζώα	668
Ανώμαλοι τύποι αναπνοής	669
Η τοξικότητα του οξυγόνου	670
Άνοδος σε μεγάλα υψόμετρα	670
Διαστημικές πτήσεις	671
Οι πνεύμονες ως «δεξαμενή» αίματος	671
Μεταβολική δραστηριότητα του πνευμονικού ιστού	671

	Σελ.
Τύποι υποξίας	672
Υπερκαπνία, υποκαπνία, κλπ	672
Αναπνευστικές κινήσεις στο έμβρυο	673
Αυξητικοί παράγοντες στους αναπτυσσόμενους πνεύμονες	673
Η πρώτη αναπνοή	673
Αμυντικοί μηχανισμοί του αναπνευστικού συστήματος	674
Επίδραση της ρύπανσης του περιβάλλοντος στο αναπνευστικό σύστημα	675
 ΟΥΡΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ	
Νεφροί	680
Η κυκλοφορία του αίματος στους νεφρούς	683
Φυσιολογικός ρόλος των νεφρών	683
Ο σχηματισμός του ούρου	684
Διήθηση	684
Προσδιορισμός της ταχύτητας διήθησης στο νεφρικό σωμάτιο	686
Πλασματοκάθαρση	688
Επαναρρόφηση	689
Έκκριση στο ουροφόρο σωληνάριο	694
Απέκκριση	697
Παραγωγή ουσιών στους νεφρούς	697
Διαφορές φύλου ως προς ένζυμα του νεφρού	698
Ορμονικός επηρεασμός της νεφρικής λειτουργίας	699
Αντιδιουρητική ορμόνη	699
Ορμόνες του πρόσθιου λοβού της υπόφυσης	699
Αλατοκορτικοειδή της φλοιώδους μοίρας των επινεφριδίων	699
Γλυκοκορτικοειδή της φλοιώδους μοίρας των επινεφριδίων	700
Ορμόνες του θυρεοειδούς αδένα	700
Παραθορμόνη	700
Καλσιτονίνη	700
Τεστοστερόνη, προγεστερόνη και οιστρογόνα	700
Κατεχολαμίνες	700
Άλλες ορμόνες	700
Ηπατικός επηρεασμός της νεφρικής λειτουργίας	701
Οσμωτική πίεση του αίματος και νεφρική λειτουργία	701
Παραγωγή αραιωμένου ή συμπυκνωμένου ούρου στους νεφρούς	701
Ο ρόλος των νεφρών στη ρύθμιση του όγκου του αίματος	705
Φυσιολογική αναγκαιότητα των νεφρών	705
Ο μηχανισμός της ούρησης	706
Το ούρο	709
Ποσότητα του ούρου	709
Ειδικό βάρος του ούρου	710

	Σελ.
Χροιά του ούρου	711
Οσμή του ούρου	711
pH του ούρου	711
Σύσταση του ούρου	711
Η ισορροπία H ₂ O στον οργανισμό	711
 ΠΕΠΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ	
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	718
ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΠΕΠΤΙΚΟΥ ΣΩΛΗΝΑ	721
Εισαγωγή	721
Η λήψη της τροφής	723
Η μάσηση	724
Η κατάποση	725
Η κινητικότητα του στομάχου των μονογαστρικών	726
Πλήρωση του στομάχου	727
Ανάμειξη του γαστρικού περιεχομένου και προώθησή του στο δωδεκαδάκτυλο	728
Κένωση του στομάχου	730
Ρύθμιση της κένωσης του στομάχου	731
Ερεθίσματα από το στόμαχο	731
Ερεθίσματα από το δωδεκαδάκτυλο	732
α) Νευρικοί μηχανισμοί - εντερο-γαστρικό αντανακλαστικό	732
β) Ορμονικοί παράγοντες	733
Έμετος	734
Ερυγή	737
Η κινητικότητα του στομάχου των μηρυκαστικών	737
1. Κινητικότητα κεκρυφάλου-μεγάλης κοιλίας	737
Έλεγχος της κινητικότητας κεκρυφάλου - μεγάλης κοιλίας	741
2. Κινητικότητα του εχίνου	742
3. Κινητικότητα του ηνύστρου	743
Μηρυκασμός	744
Πορεία του βλωμού στο στόμαχο των μηρυκαστικών	745
Φυσιολογικός ρόλος της αύλακας του κεκρυφάλου	747
Ερυγές	749
Η κινητικότητα του λεπτού εντέρου	750
Συσπάσεις (κύματα) ανάμειξης	751
Συσπάσεις προώθησης του εντερικού περιεχομένου (περισταλτικά κύματα)	753
Η λειτουργία της ειλεοτυφλικής βαλβίδας	754
Κινήσεις προκαλούμενες από τη βλεννογόνια μυϊκή στιβάδα των λαχνών	755
Επίδραση ορμονών στην κινητικότητα του λεπτού εντέρου	755

	Σελ.
Η κινητικότητα του παχέος εντέρου	756
Αφόδευση	760
Αντανακλαστικά που επηρεάζουν την κινητικότητα του εντέρου	762
ΕΚΚΡΙΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΠΕΠΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ	
Ο σίαλος	763
Φυσιολογικός ρόλος του σιάλου	763
Η παραγωγή του σιάλου	764
Ο όγκος του σιάλου	765
Η χημική σύσταση του σιάλου	766
Το pH του σιάλου	767
Η ρύθμιση της έκκρισης του σιάλου	768
Η έκκριση στον οισοφάγο	770
Η έκκριση του γαστρικού υγρού	770
Εκκριτική δραστηριότητα του βλεννογόνου του στομάχου	770
Μηχανισμός «έκκρισης υδροχλωρικού οξέος»	774
Φάσεις «έκκρισης υδροχλωρικού οξέος»	775
Φάση βασικής έκκρισης γαστρικού υγρού	775
Κεφαλική φάση έκκρισης γαστρικού υγρού	776
Γαστρική φάση έκκρισης γαστρικού υγρού	776
Εντερική φάση έκκρισης γαστρικού υγρού	777
Έκκριση πεψινογόνου	777
Αναστολή της έκκρισης γαστρικού υγρού	778
Έκκριση άλλων ενζύμων	779
Έκκριση του ενδογενούς παράγοντα	779
Η έκκριση στο ήνυστρο του σύνθετου στομάχου των μηρυκαστικών	779
Παγκρεατική έκκριση	780
Βασικά ιστολογικά δεδομένα του παγκρέατος	780
Παγκρεατικό υγρό	780
α. Φυσιολογικός ρόλος του παγκρεατικού υγρού	781
β. Ο όγκος του παγκρεατικού υγρού	781
γ. Φυσικοχημικές ιδιότητες του παγκρεατικού υγρού	782
δ. Η χημική σύσταση του παγκρεατικού υγρού	782
1. Υδαρές έκκριμα του παγκρεατικού υγρού	782
Μηχανισμός έκκρισης του υδαρούς εκκρίματος	783
2. Έκκριμα πλούσιο σε ένζυμα (ένζυμα του παγκρεατικού υγρού) ...	784
I. Πρωτεάσες	784
II. Αμυλάση	784
III. Λιπάσες	784
IV. Άλλα ένζυμα	785
ε. Ρύθμιση της έκκρισης του παγκρεατικού υγρού	785

	Σελ.
Έκκριση της χολής	788
α. Φυσιολογικός ρόλος της χολής	788
β. Ο όγκος της χολής	789
γ. Το pH της χολής	789
δ. Η παραγωγή της χολής	789
I. Έκκριση συστατικών της χολής που εξαρτάται από τα χολικά οξέα (άλατα)	789
II. Έκκριση συστατικών της χολής που δεν εξαρτάται από τα χολικά οξέα (άλατα)	792
Εκροή της χολής	794
Κένωση της χοληδόχου κύστης	795
Η έκκριση στο λεπτό έντερο	796
1. Η έκκριση των δωδεκαδακτυλικών αδένων (αδένες του Brunner)	796
2. Εντερικοί αδένες ή κρύπτες (του Lieberkühn)	797
Η έκκριση στο παχύ έντερο	798
ΠΕΨΗ ΚΑΙ ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΗ	
I. Η πέψη (αποδόμηση) των θρεπτικών ουσιών από ένζυμα του οργανισμού και απορρόφηση των προϊόντων της πέψης	799
Βασικά ανατομικά δεδομένα	799
Γενικές παρατηρήσεις σχετικά με την πέψη και την απορρόφηση των ουσιών στο γαστρεντερικό σωλήνα	800
Πέψη και απορρόφηση των υδατανθράκων	801
Στοματική κοιλότητα	801
Στόμαχος	802
Λεπτό έντερο	802
Πέψη και απορρόφηση των πρωτεΐνών	804
Στόμαχος	804
Λεπτό έντερο	804
Πέψη και απορρόφηση των λιπιδίων	807
Στόμαχος	807
Λεπτό έντερο	808
Απορρόφηση των λιποδιαλυτών βιταμινών	811
Απορρόφηση H ₂ O και αλάτων από το έντερο	812
Η απορρόφηση του H ₂ O	812
Η απορρόφηση του νατρίου	813
Η απορρόφηση του χλωρίου	814
Μηχανισμός απορρόφησης H ₂ O και NaCl από το έντερο	815
Η απορρόφηση του ασβεστίου	816
Η απορρόφηση του σιδήρου	817
Η απορρόφηση του καλίου	818

	Σελ.
Η απορρόφηση του ιωδίου	818
Η απορρόφηση του μαγνητίου	818
Η απορρόφηση του φωσφόρου	818
Η απορρόφηση του χαλκού	818
Παράγοντες επηρεάζοντες την απορρόφηση ιόντων από το έντερο	819
Η απορρόφηση των υδατοδιαλυτών βιταμινών	819
II. Ζύμωση στο γαστρεντερικό σωλήνα και απορρόφηση των προϊόντων της ζύμωσης	820
Είδη μικροοργανισμών, εντόπισή τους, συνθήκες ανάπτυξής τους	820
Στοματική κοιλότητα (και σίαλος)	821
Στόμαχος	821
Λεπτό έντερο	824
Παχύ έντερο	825
Μεταβολική δραστηριότητα των μικροοργανισμών του γαστρεντερικού σωλήνα	825
A. Μικροοργανισμοί μεγάλης κοιλίας-κεκρυφάλου	825
I. Μεταβολισμός υδατανθράκων	825
Κυτταρίνη	827
Απαιτήσεις των κυτταρινολυτικών βακτηρίων για την ανάπτυξή τους και τη δραστηριότητά τους	830
Συνεργασία κυτταρινολυτικών και μη κυτταρινολυτικών μικροοργανισμών	831
II. Μεταβολισμός πρωτεΐνων και μη πρωτεΐνικών αζωτούχων ουσιών	832
III. Μεταβολισμός λιπιδίων	837
IV. Σύνθεση βιταμινών	838
V. Αέρια της μεγάλης κοιλίας	838
VI. Ο ειδικότερος ρόλος των πρωτοζώων της μεγάλης κοιλίας ..	840
VII. Επηρεασμός της ανάπτυξής των μικροοργανισμών της μεγάλης κοιλίας από τη διατροφή	841
VIII. Επηρεασμός της μεταβολικής δραστηριότητας των μικροοργανισμών της μεγάλης κοιλίας από τη διατροφή	841
IX. Το pH του περιεχομένου της μεγάλης κοιλίας	842
X. Απορρόφηση από τη μεγάλη κοιλία	844
XI. Απορρόφηση από τον εχίνο	845
XII. Απορρόφηση από το ήνυστρο	845
B. Η πέψη και η απορρόφηση στο παχύ έντερο	845
Γενικά	845
Πέψη και απορρόφηση θρεπτικών ουσιών	846
Σύνθεση (παραγωγή) και απορρόφηση βιταμινών	850
Απορρόφηση H ₂ O και ηλεκτρολυτών στο παχύ έντερο	850

	Σελ.
Γ. Αέρια στο γαστρεντερικό σωλήνα	850
Δ. Μεταβολισμός ξένων (κυρίως) για τον οργανισμό χημικών ουσιών από μικροοργανισμούς του γαστρεντερικού σωλήνα	851
Ε. Παράγοντες που επηρεάζουν τους μικροοργανισμούς του γαστρεντερικού σωλήνα.....	853
ΣΤ. Η επίδραση στον πεπτικό σωλήνα των μικροοργανισμών του περιεχομένου του	854
Κόπρανα	855
Τηπαρ (βασικές φυσιολογικές λειτουργίες)	856
ΘΕΡΜΟΡΡΥΘΜΙΣΗ	
Η θερμοκρασία του σώματος	870
Η ισορροπία θερμότητας στον οργανισμό	871
Ουδέτερη θερμική ζώνη - Ζώνη φυσικής και χημικής ρύθμισης της θερμοκρασίας του σώματος	872
Αύξηση της αποβολής θερμότητας από τον οργανισμό	874
Ακτινοβολία, αγωγή, μεταγωγή	874
Εξάτμιση	875
Αγγειοκινητικές μεταβολές στο δέρμα	879
Μείωση της αποβολής θερμότητας από τον οργανισμό	879
1. Φυσικά μέσα	879
2. Αγγειοκινητικές μεταβολές στο δέρμα	880
Αύξηση της παραγωγής θερμότητας στον οργανισμό	880
Θερμοϋποδοχείς	881
Περιφερικοί θερμοϋποδοχείς	881
Κεντρικοί θερμοϋποδοχείς	881
Θερμορρυθμιστικός ρόλος του υποθαλάμου	882
Χημικοί μεταβιβαστές και θερμορρύθμιση	883
Ενδοκρινικές αντιδράσεις σε μεταβολές της εξωτερικής θερμοκρασίας	883
Χαμηλές θερμοκρασίες περιβάλλοντος	884
Ορμονικές μεταβολές	884
Αντοχή των ζώων σε χαμηλές θερμοκρασίες περιβάλλοντος	885
Υποθερμία	886
Υψηλές θερμοκρασίες περιβάλλοντος	886
Αντοχή των ζώων σε υψηλές θερμοκρασίες περιβάλλοντος	887
Υπερθερμία	888
ΔΕΡΜΑ	
Γενικά	896
Χρωστικές του δέρματος	897

	Σελ.
Η ροή του αίματος στο δέρμα	897
Η διαπερατότητα του δέρματος	898
Ουσίες που παράγονται ή μεταβολίζονται στο δέρμα	899
Φυσιολογικός ρόλος του τριχώματος	900
 ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΤΗΣ ΙΣΟΡΡΟΠΙΑΣ ΤΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΙΚΩΝ ΥΓΡΩΝ	
1. Ο ρόλος του εντερικού σωλήνα	906
α) Νευρικό σύστημα	906
β) Βιοχημικοί παράγοντες του αίματος	907
2. Ο ρόλος των νεφρών	907
α) Αντιδιουρητική ορμόνη (ADH)	908
β) Σύστημα ρενίνης - αγγειοτασίνης - αλδοστερόνης	908
γ) Κολπικός νατριουρητικός παράγοντας	909
δ) Προσταγλανδίνες των νεφρών	909
ε) Σύστημα καλλικρεΐνης - κινίνης των νεφρών	910
Διαταραχή της ισορροπίας του όγκου των οργανικών υγρών κατά την κυοφορία	913
Μείωση του όγκου του εξωκυτταρικού υγρού κατά την άνοδο σε μεγάλα υψόμετρα	914
Η ισορροπία νατρίου στον οργανισμό	915
 ΟΞΕΟΒΑΣΙΚΗ ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΤΗΣ	
Χημικά ρυθμιστικά συστήματα	921
Αναπνευστικός ρυθμιστικός μηχανισμός	925
Νεφρικοί ρυθμιστικοί μηχανισμοί	926
Ο ρόλος των K^+ στην οξεοβασική ισορροπία	929
Μεταβολική οξέωση	931
Αναπνευστική οξέωση	932
Μεταβολική αλκάλωση	933
Αναπνευστική αλκάλωση	935
Μεικτές διαταραχές της οξεοβασικής ισορροπίας	936
 Η ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΤΩΝ ΖΩΩΝ	
Η γενετική της συμπεριφοράς	940
Συμπεριφορά μητρικού ζώου και νεογέννητου	941
Αναζήτησης της θηλής	943
Αναγνώριση μεταξύ μητρικού ζώου και νεογέννητου	946
Η πρώτη εμπειρία και η πρωτεύουσα κοινωνικοποίηση	946
Κοινωνική οργάνωση	948

	Σελ.
Αναγνώριση και επικοινωνία των ατόμων της ομάδας	949
Κοινωνικό stress	949
Φυσιολογική αντίδραση κατά το φόβο	950
Συμπεριφορά των ζώων κατά τον πόνο	950
Συμπεριφορά των ζώων ως προς την πρόσληψη της τροφής	951
Συμπεριφορά των ζώων κατά τη διάρκεια του οίστρου	954
Συμπεριφορά των ζώων και θερμορύθμιση	955
Σχέση συμπεριφοράς ανθρώπου - ζώων	955
Μάθηση και εκπαίδευση των ζώων	957
Η συνήθεια	957
Μάθηση σύνδεσης	958
Μάθηση διάκρισης	958
Μάθηση μίμησης	959
Αποτύπωση	959
Βασικές αρχές εκπαίδευσης των ζώων	959
Η επίδραση της διατροφής, κατά τα πρώτα στάδια της ζωής, στη συμπεριφορά	960
Μη φυσιολογική συμπεριφορά των ζώων.....	960
ΕΠΗΡΕΑΣΜΟΣ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΩΝ ΑΠΟ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΡΥΠΑΙΝΟΥΝ ΤΗ ΜΟΛΥΝΟΥΝ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	
Εισαγωγή	970
Νευρικό σύστημα	973
Κυκλοφορικό σύστημα	974
Ενδοκρινικό σύστημα	974
1. Υπόφυση.....	974
2. Επινεφρίδια (φλοιώδης μοίρα)	975
3. Θυρεοειδής αδένας	975
4. Πάγκρεας	976
5. Ωοθήκες - Όρχεις	976
6. Διάφορες άλλες ορμόνες	976
Χολοκαλσιφερόλη (D ₃)	976
Αναπνευστικό σύστημα	976
Ανοσοποιητικό σύστημα	977
Πεπτικό σύστημα	977
Γεννητικό σύστημα	977
Διάφορες γενικές επιδράσεις στον οργανισμό	983
ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ	999
ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ	1073